

hebben aan de wedstrijd deelgenomen

de meneer (vervolg)

waar is hier het noorden?

meteen waren er enkele kinderen die naar de hoek links vooraan wezen

wie is met nieuwjaar geboren? niemand op 2 januari? ikke stak een meisje haar vinger op kom hier staan applaus voor nieuwjaar heel de zaal klapte in de handen terwijl zij fier haar plaats innam

wie met oudejaar? ikke veerde een jongertje recht kom hier staan applaus voor oudejaarsavond heel de zaal klapte weer in de handen terwijl hij fier zijn plaats innam

wie is in januari geboren? ikke ikke ikke kropen er een twintig recht weer handgeklap

aan elke maand vroeg ik achtereenvolgens de naam van hun maand mooi uit te spreken wat ze bijna al zingend deden

zo nam elke maand de hele zaal rond in een grote kring zijn plaats in de juffrouwen voelden zich al veel rustiger & namen zowaar als ook geborenen tussen de kinderen hun plaats in

in twee kringen zongen we toen hand in hand het lied van jantje wou eens dansen voor de gote koning dansje dat ze heel opgetogen uitvoerden

toen we weer gezeten waren keken ze je met vijfhonderd oogjes benieuwd aan: wat zou die meneer nu gaan vertellen?

hoeveel keer ben jij al geboren? allemaal met één vinger de lucht in behalve enkelen die twee vingers omhoog staken zij kenden natuurlijk van huis of klas uit het verhaal van de drie levens

een heel uur lang aanhoorden ze nog twee andere verhalen dezelfde die ik vroeger zo vaak voor oudere leerlingen had gedaan maar deze kinderen snaptten ze zeker zo goed dat kon je merken aan hun schaterlachen bij nochtans sterke zinspelingen

op het einde sprak je nog de jeugdzegen over hen uit waar ze niet zo goed naar luisterden die gaf ik hen duidelijk nog te vroeg

daarna op de speelplaats werd je nu niet enkel door je vertrouwde viertal maar door meerdere jongens & meisjes omstuwd alsof ze nog meer verhalen van je wilden horen

sommige namen je niet enkel bij de handen maar reikten zelfs met hun kopke naar je wangen alsof ze je een zoentje wilden geven

is er een deugddoender aanblik dan die van je dankbaar-aankijkende kinderen?

LUC VERSTEYLEN

545

Jona

Het boek *Jona* ontstond waarschijnlijk tussen de vijfde en de derde eeuw v.C.; het wordt 'een korte, amusante fabel' genoemd. Dat neemt niet weg dat het verhaal ernstige waarheden bevat: Gods genade geldt alle schepselen, joden en niet-joden, mensen en dieren. Ook kan het boekje aansporen om vertrouwen te behouden: als God een verdorven stad als Nineve genadig is geweest, hoeveel te meer dan zijn eigen volk.

Jona krijgt van God de opdracht om naar Nineve te gaan, en de verdorven stad tot inkeer te brengen; ze wordt de 'bloedstad' genoemd (Nah. 3,1). Maar Jona ontvlucht zijn verantwoordelijkheid; hij vertrekt in de tegenovergestelde richting. In de havenstad Jafo (Jaffa, Joppe) neemt hij de boot en vaart af naar Tarsis.

Volgens sommigen is het de naam van een economisch bloeiende kuststad in het verre Spanje, of de stad Tunis in Afrika; waarschijnlijk een stad in het westen van de Middellandse Zee, alleszins buitengewoon ver van Nineve. Een reis naar Tarsis, heen en terug, kon per zeilschip drie jaar duren. Jona was dus niet van zins om vlug naar Nineve te gaan.

Tijdens de zeereis steekt een hevige storm op. De bootslieden gooien lading overboord en slaan aan het bidden, ieder tot zijn god. Ook Jona krijgt opdracht om tot zijn God te bidden. De storm bedaart niet. 'Intussen overlegden de zeelieden: "Laten we het lot werpen om te weten te komen wiens schuld het is dat deze ramp ons treft." Ze wierpen het lot, en *het lot viel op Jona.*' (Jona 1,7)

'Hij is een echte jonas' betekent: hij heeft altijd ongeluk, hij is altijd rampspoedig. 'Hij zit er te kijken als Jonas in de walvis' wil zeggen dat hij altijd bang en benauwd zit te kijken.

De bondscoach werd gejonast

Op de vraag van de opvarenden vertelt Jona wie hij is, en dat hij van God is weggevlucht. Dat zint de bootslui niet. 'En ze vroegen hem: "Wat moeten we met je doen, dat de zee ons met rust laat?" Want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger. Hij antwoordde: "Gooi me in zee, dan zal de zee jullie met rust laten. Want ik weet dat het mijn schuld is dat deze storm zo tegen jullie

tekeergaat." (...) Toen tilden ze Jona op en gooiden hem in zee, en de woede van de zee bedaarde.' (Jona 1,11-12.15)

'Blokkin, de bondscoach van de nationale voetbalploeg van Oekraïne, werd door de spelers *gejonast* na hun overwinning tegen Zwitserland', zo luidt een krantenbericht tijdens het Wereldkampioenschap voetballen in Duitsland 2006.

Het ww. 'jonassen' betekent: iemand aan armen, benen of schouders, of in een laken horizontaal vasthouden en hem omhooggooien, of dreigen in het water te gooien, al dan niet onder het zingen van: 'Jonas die in de walvis zat, van één, van twee, van drie!' of 'Toen jonas in de walvis zat, toen werd z'n hele broekje nat. Van je een, twee, drie!' Het gebaar bestaat op veel plaatsen, maar het erbij horend deuntje is, althans in Vlaanderen, ongebruikelijk.

(Wordt vervolgd)

BART MESOTTEN

Johan Kelders

Zwervershuwelijk

„Wat wil je drinken? We hebben zelfgestookt of bier.“ Paul en Vera vierden hun tienjarig huwelijk. Het is het enige zwerversechtpaar dat ik ken. Ze ontmoetten elkaar op straat, zijn ook op straat getrouwd. In een noodkerk. Een huis hebben ze nooit gehad. Ze wonen sinds hun huwelijk op bank 2661 in het Stadspark. „Doe mij maar bier“, mompelt ik. Van zelfgestookte rotzooi stort ik na een paar glazen in elkaar. Dat is puur vergif. „Niet te snel drinken.“ Ik krijg een liter bier in de handen gedrukt. Veel drank is er niet meer. Er staan nog maar een paar flessen onder de bank. De rest is opgedronken door de feestgangers: drie mannen en een vrouw die straalbezopen zijn. Vera en Paul schijnt de dronkenschap om hen heen niks uit te maken. Ze zitten hand in hand op de bank en proosten elkaar veelvuldig toe. Daar tussendoor bekijken ze foto's van hun huwelijksfeest. Van één foto kunnen ze geen genoeg krijgen. Er staat een hele jonge Vera en Paul op die elkaar omarmen. Het prille geluk straalt er vanaf.

„Weet je nog?“, mijmert Vera. Ze raakt Paul even aan. Ze kan hem niet omarmen. Ze heeft zware reuma. „Ja zeker weet ik het nog“, mompelt Paul. Er wellen tranen op in zijn ogen. Lang heeft hij niet meer te gaan. Zijn lichaam is op. Twintig jaar alcohol hebben het gesloopt. „Hij houdt nog steeds van me“, lalt Vera dapper. Op deze dag wil ze niks over zijn dood horen. Vandaag is het een dag van het leven. Van geluk en liefde. Ik breng een toast op ze uit. Maar ze horen me niet. Ze zien slechts elkaar. „Zou je het weer over doen, Vera?“, murmelt Paul. „Wel honderd keer!“, lacht ze. Ze tikt met haar fles de fles van Paul aan. Dat is voor hen hetzelfde als een aanraking. Ze zijn allebei zwaar verslaafd. Ik zet mijn halfvolle fles weer onder de bank. Dan hebben ze nog wat te drinken straks. Het is hun laatste huwelijksverjaardag. Volgend jaar zal Paul er niet meer zijn.

UIT DEN GROOTEN VOLKSKALENDER VAN PAUL VAN ZUMMEREN

Volgende maandag, 12 januari, is het de eerste maandag na Driekoningen. Dat was vroeger een heel belangrijke dag want dan moesten overal de jaarrekeningen worden betaald. Bij de meesten was dan ook elke zin om die dag nog te gaan werken volledig verdwenen. Het werd dus een verloren dag. Vandaar de benaming "verloren maandag".

Om die "verloren maandag" dan toch nog enigszins aantrekkelijk te maken, zette men zich aan het eten en drinken. Op het menu stond worstenbrood en later kwam daar ook nog appelbrood bij.

Nu moet je niet denken dat onze voorouders vroeger dat worstenbrood in z'n geheel opaten. Nee, het was er hen alleen maar om de worst, om het sterk gekruide vlees te doen. Het deegomhulsel diende namelijk alleen maar om het overtollige smoorvet op te vangen. Dat aten ze dan ook niet op; het werd aan de varkens gegeven, kwestie van niks verloren te laten gaan. Het was immers zo al een "verloren" maandag genoeg...

Spijtig genoeg zijn vele aloude gebruiken rond "verloren maandag" ondertussen verdwenen. Zo bestond vroeger een heel merkwaardig gebruik in scholen. Daar ging voor de kinderen op "verloren maandag" altijd een droom in vervulling. Dan mochten zij immers – zonder enige sanctie – de schoolmeester vastbinden.

Gisteren was het "dertiendag" – de dertiende dag na Kerstmis – en men zei:

ALS HET OP DERTIENDAG VRIEST VRIEST HET DERTIEN WEKEN LANG

We hebben dus net een zogenaamde lotsdag achter de rug. Langetermijnvoorspellingen zijn dat, maar die komen wel meer voor in de volksweerkunde:

**VORST IN JANUARI
NATTE FEBRUARI
EEN DROGE MAART DAAROP
DAN ZIJN W'ER BOVENOP
ALS 'T IN DE MAAND APRIL
MAAR WEEROM REEGNEN WIL...**

KRISTIEN VAN ZUMMEREN